

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

Apaszerepek: Kenyérkereső apa és/vagy résztevő apaság

Spéder Zsolt

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet

KINCS, Budapest, 2018. június 13.

Az előadás vázlatja

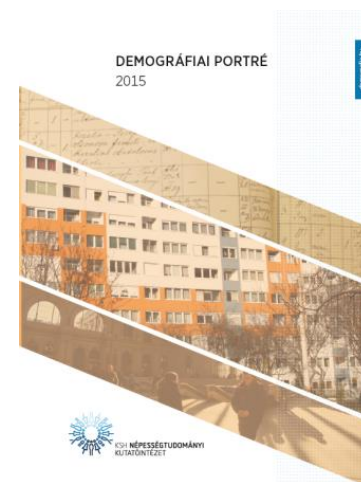

- A férfi családi szerepeit formáló tényezőkről
- A demográfiai tendenciákról
- A férfiaktól elvárt családi szerepek (funkciók)
- Az apai szerepekről
- Van-e rövidtávú, időbeli változás?

- Adatok:
  - Családi értékek vizsgálat (2009) (NKI)
  - ISSP 1988-2013
  - NKI ominbusz, családi értékek (2016)
  - GGP/Életünk fordulópontjai

A családi férfi-szerepeket formáló tényezők

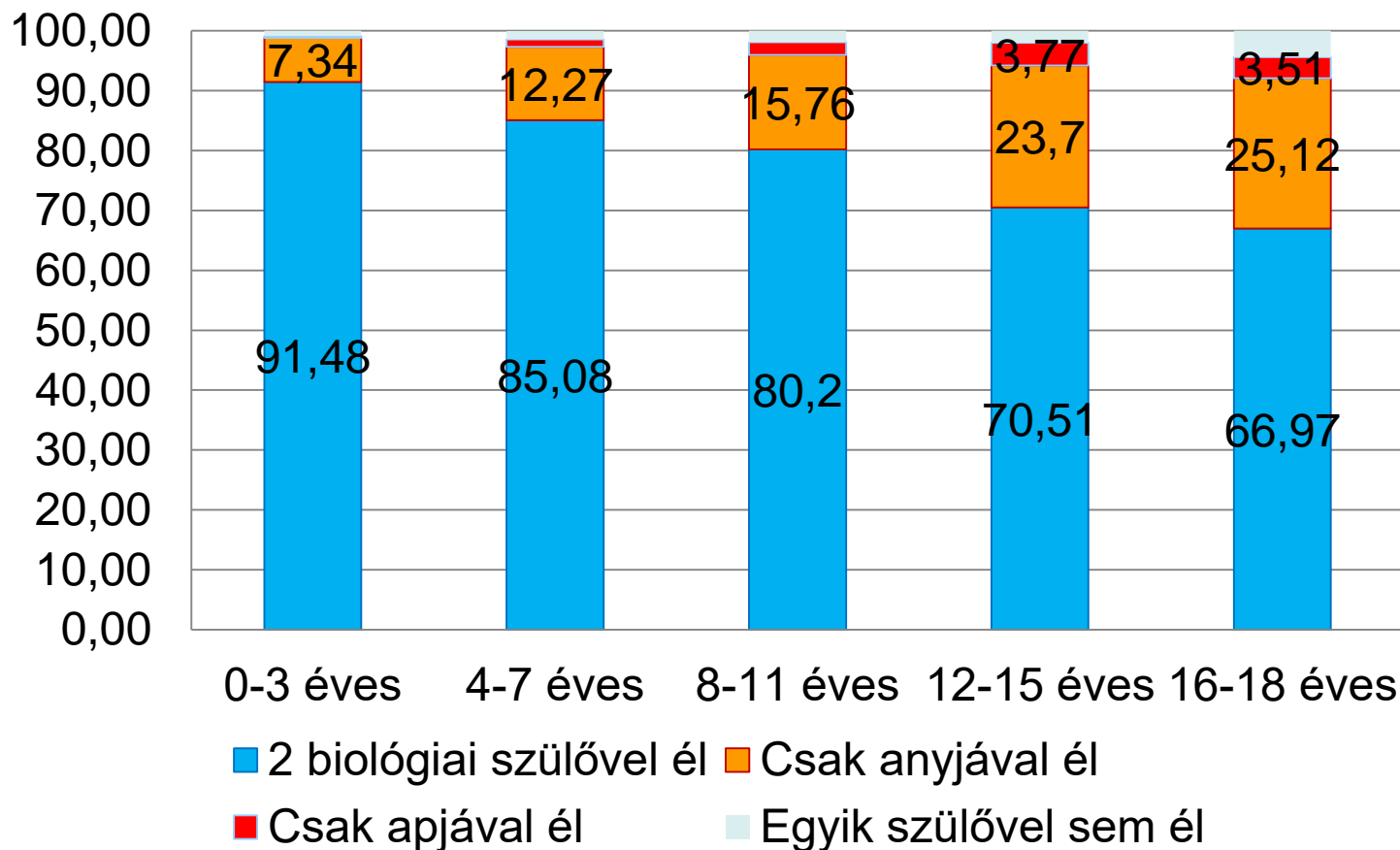
- Demográfiai változások
  - Válás, különélés (Apa hiánya) == > Multi-lokális család
  - Mozaikcsalád (szociális, vér szerinti apaság)
- Munkapiac
- Intézményrendszer
- Elvárások, normák
- Nők „kapuőr szerepe” a családban
- Életpálya dinamikája
- Egyéni választások

NKI

Demográfiai Portré 2018

19 év alatti gyermekek megoszlása életkor és biológiai szüleikkel való együttélés szerint, ÉF, 2012

A családi férfi-szerepeket formáló tényezők

- Demográfiai változások
  - Válás, különélés (Apa hiánya) == > Multi-lokális család
  - Mozaikcsalád (szociális, vér szerinti apaság)
- Munkapiac
- Intézményrendszer
- Elvárások, normák
- Nők „kapuőr szerepe” a családban
- Életpálya dinamikája
- Egyéni választások

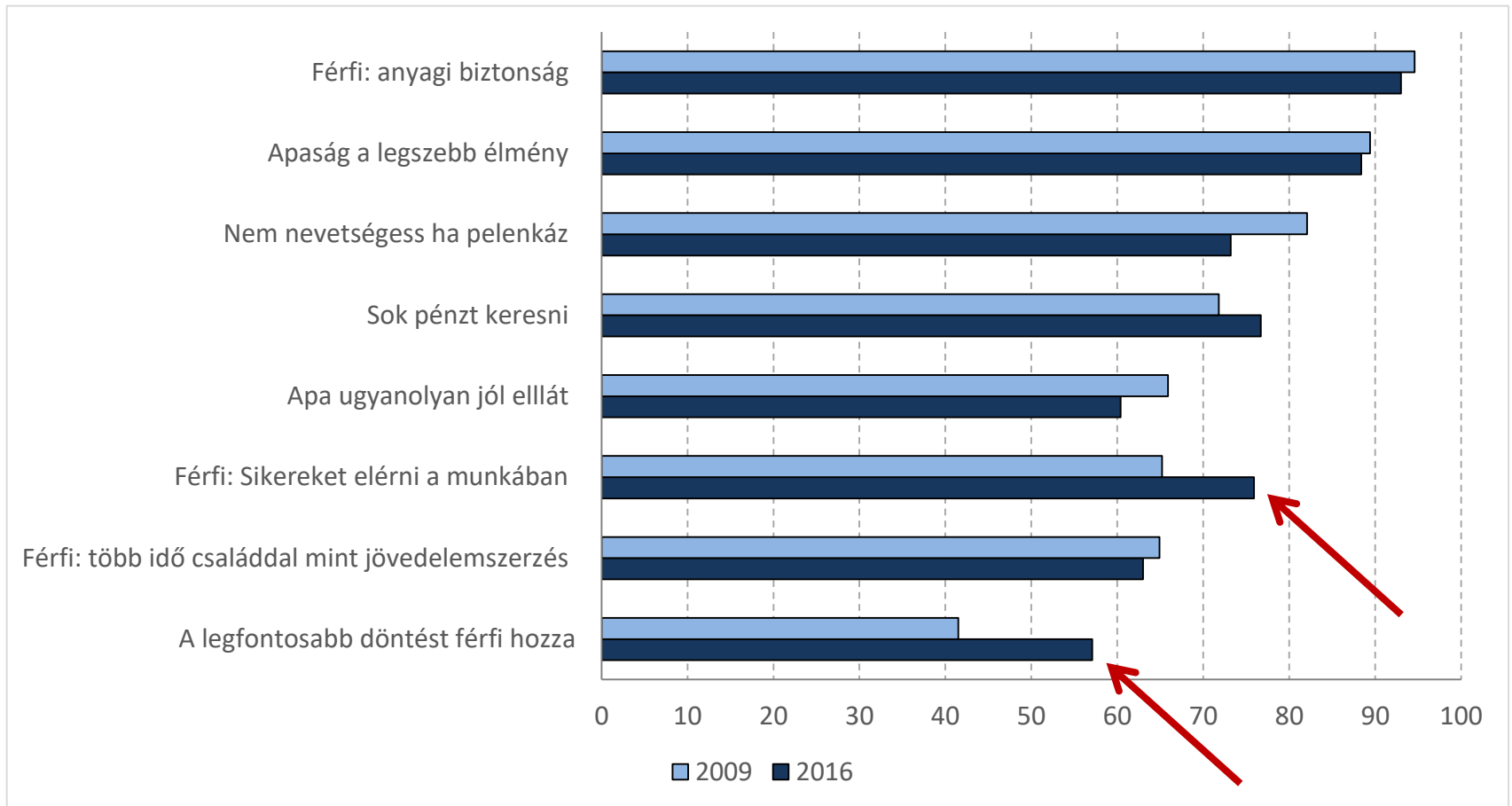
A férfi szerepelvárások itemsora

- A férfiak legfontosabb feladata, hogy anyagilag biztosítsák a család megélhetését.
- Sok pénzt keresni a legfontosabb cél egy férfi életében.
- Sikereket, karriert elérni a munkában az egyik legfontosabb cél egy férfi életében.
- A legfontosabb döntéseket a családban a férfinak kell meghoznia.
- Egy férfi számára fontosabb, hogy több időt töltsön gyermekével minthogy plusz munkával növelje bevételeit.
- Apának lenni és gyermeket nevelni az egyik legszebb élmény a férfi életében.
- Nevetségessé válik egy apa, ha munkahelyén megtudják, hogy ő pelenkázza gyermekét.
- Egy apa ugyanolyan jól el tud látni egy kisgyermeket, mint egy anya.

A fiatal (18-49 éves) népesség elvárásainak alakulása a családi férfiszerepeket illetően, 2009, 2016

Családi férfi szerepelvárás típusok

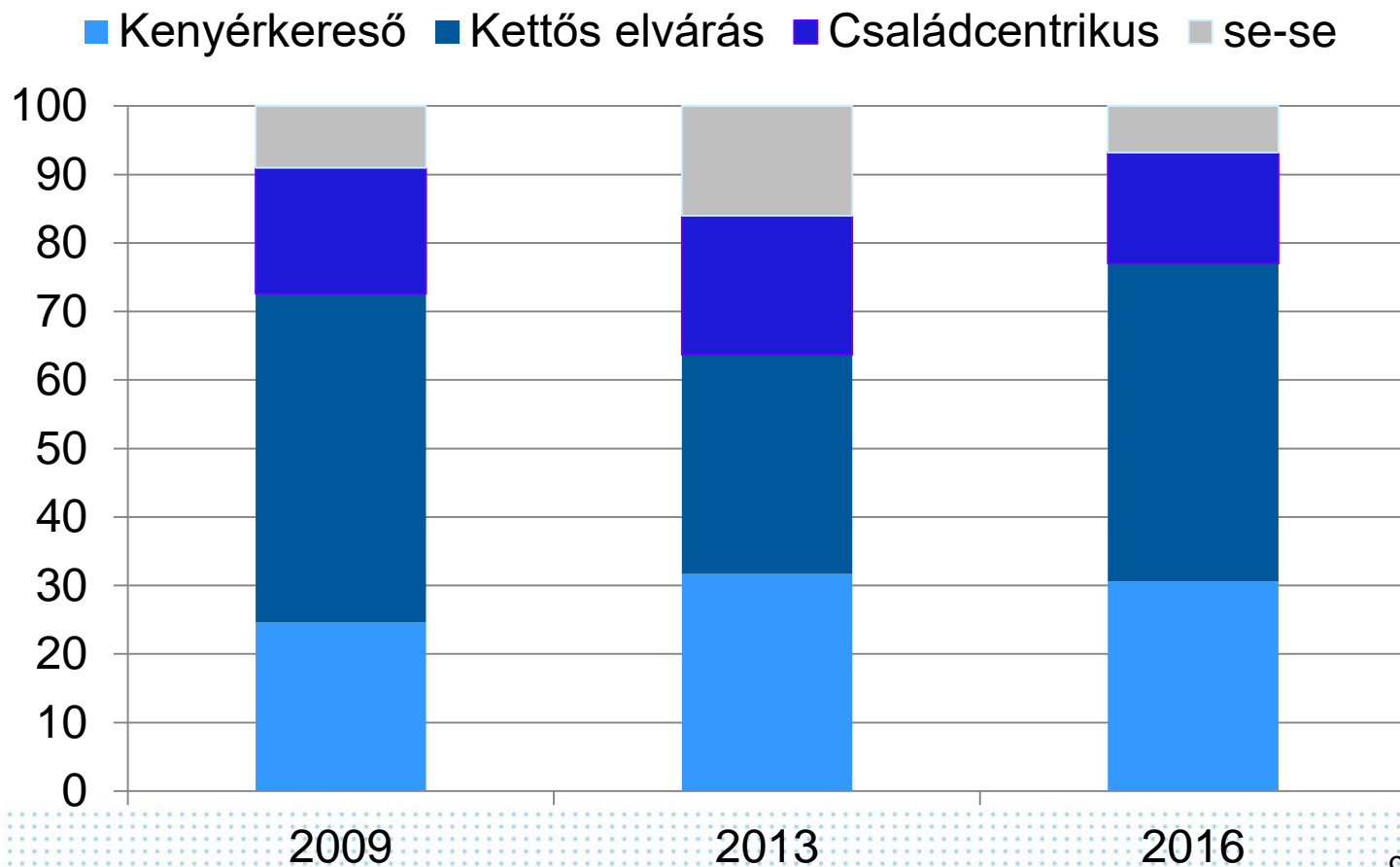

		Sok pénzt keresni a legfontosabb cél...	
		Egyetért	Nem ért egyet
Fontosabb, a több együtt töltött idő, mint a pénz...	Egyetért	„Kereső- és családcentrikus”	„Családcentrikus”
	Nem ért egyet	„Kenyérkereső”	Bizonytalan (sem-sem)

A fiatal (18-49 éves) népesség elvárása a családi férfiszerepeket illetően, 2009, 2013, 2016 (2 item alapján)

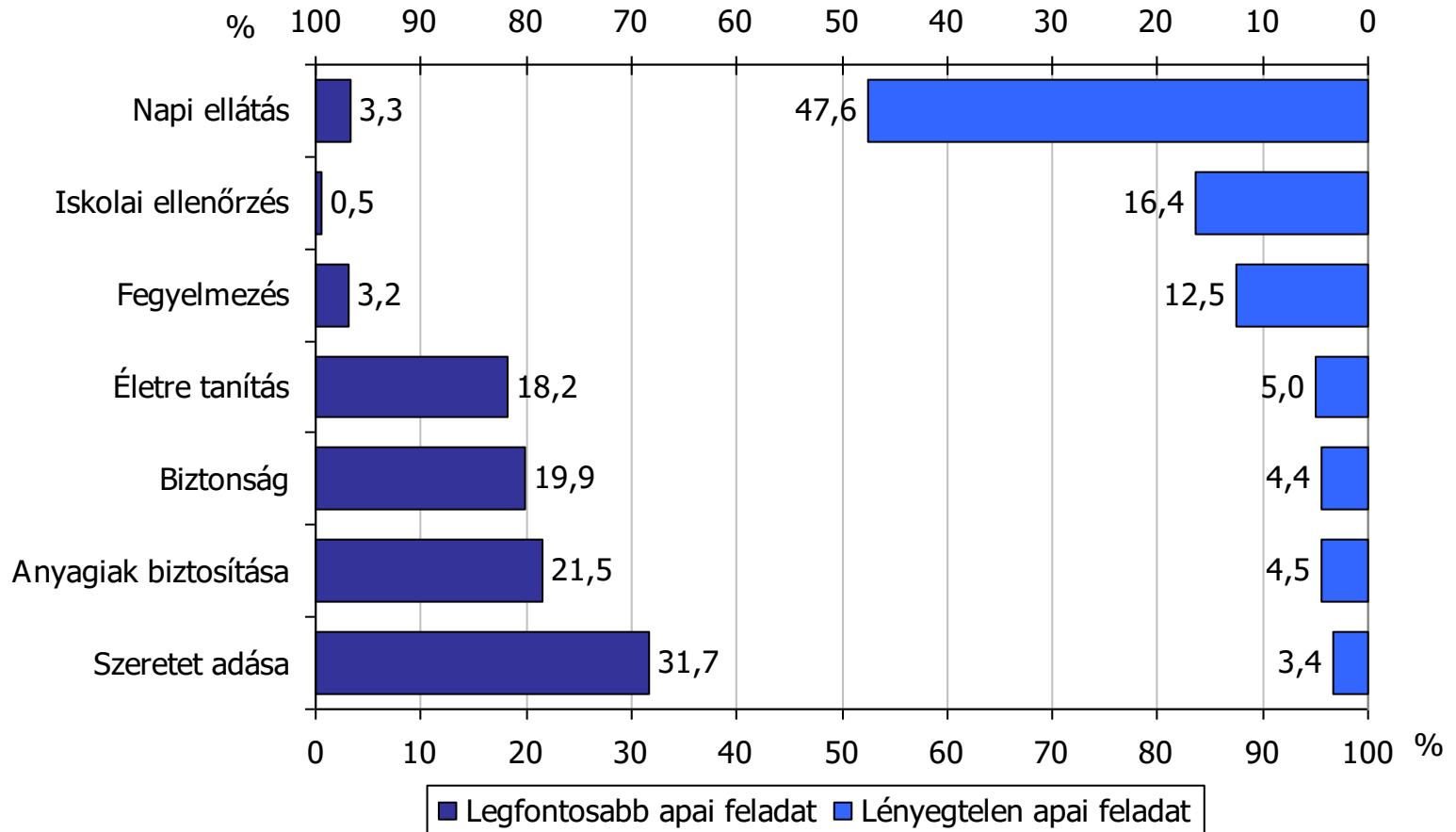
A felsorolt feladatok mennyire fontosak az apa számára...

NKI

Forrás: NKI Családi értékek felvétel, 2009. Saját számítás.

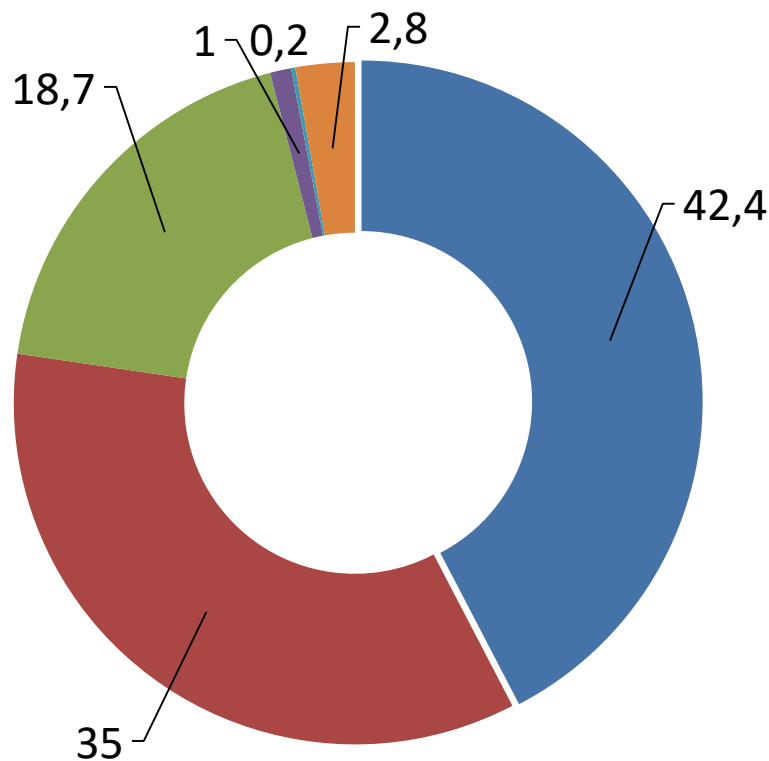
Az apák számára fontos és nem fontos feladatok megoszlása

NKI

Forrás: NKI Családi értékek felvétel, 2009. Saját számítás.

Képzелjen el egy családot egy gyermekkel, aki még nem iskolás korú. Ön szerint mi a legjobb megoldás arra, hogy összehangolják a családi és a munkahelyi teendőiket? (2016. április, NKI)

- Az anya otthon marad a gyermekkel és az apa teljes munkaidőben dolgozik
- Az anya rész munkaidőben dolgozik és az apa teljes munkaidőbe
- Mindketten, apa és anya is teljes munkaidőben dolgozik.
- Mindketten, apa és anya is rész munkaidőben dolgozik.
- Az apa rész munkaidőben dolgozik és az anya teljes munkaidőbe
- nem tudja

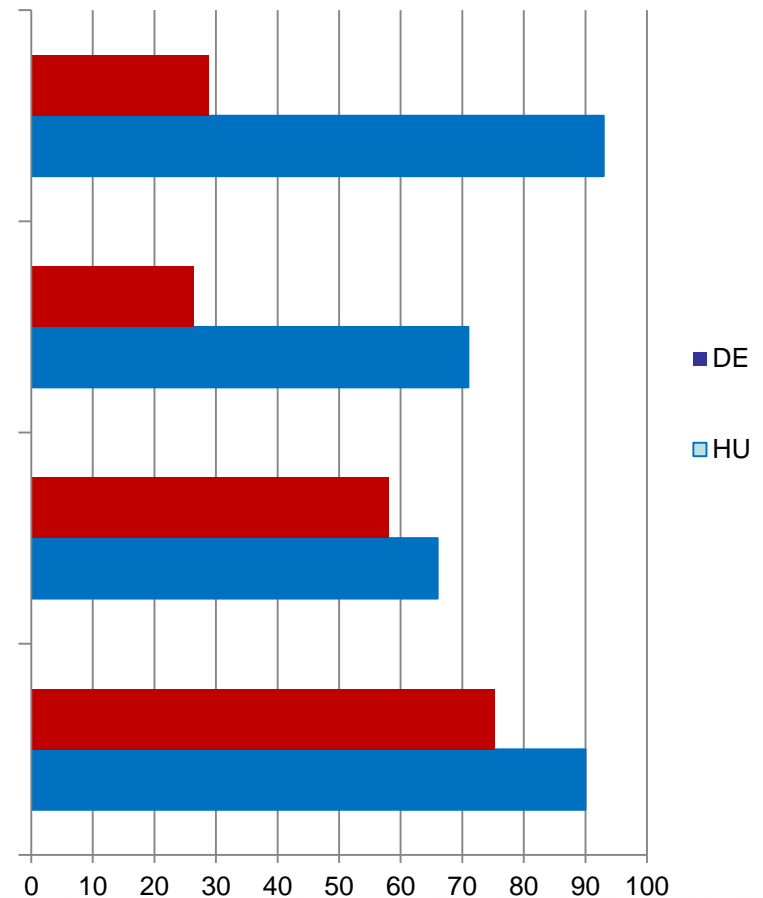
Az állítással egyetértő 20-44 évesek aránya Németországban (2012) és Magyarországon (2016)

Egy férfinak el kell tudnia tartania a családját.

Nem való egy férfinak, hogy háztartásbeli legyen.

Gyermekeik érdekében az apáknak kevesebb energiát kellene fordítaniuk munkájukra

Nem jó a gyerkekenek, ha nevelésüket az apa teljes mértékben az anyára hagyja

Összegzés

Kettős elvárás (ellentmondó elvárások) a férfiak családi szerepéről:

- Megmarad, (stabilan tartja magát, erősödik (?)) a kenyérkereső, az (anyagi) biztonságot jelentő férfi és apai szerepelvárás
- A kisgyermekkor idején a hagyományos családi szerepek a legnépszerűbbek „kenyérkereső férfi/férj– ellátó/nevelő anya”
- (Ha ellentmondásosan is de) Megjelenik a modern apai szerepek iránti elvárás
  - Általános elvárás a szerető, érzelmeit kimutató apai szerep
  - A résztvevő, (involvált) apai szerep (is) általános elvárás, de a fontosság szerinti rangsorolásban mégis a legutolsó helyre („legkevésbé fontos”) kerül
- Keveset tudunk a különálló apák helyzetéről, a velük szembeni elvárásokról és előítéltekről

KSH NÉPEŠSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

Köszönöm a figyelmet!

